

Alttoviulu 1.

Soittimeen tutustuminen

- alttoviulusta ja jousesta huolehtiminen (hartsit, olkatuki, jousen kiristys – löysäminen, hartsipölyjen pyyhintä...)
- alttoviulun rakenne ja osien nimet
- vapaiden kielten nimeäminen

Soittotekniikka

- luonteva ja ergonominen soittoasento
- pizzicato ja arco (+ veto- ja työntöjousen merkit)
- huiluaänet
- jumpat ja motorikka-leikit; sormilaulut, jousileikit...
- perussormiryhmittely ja sorminumerot
- jousenkäytön alkeet; jousentason hahmotus eri kielillä, jousen kallistuskulma, pitkä ja lyhyt jousi

Musiikin hahmottaminen

- lauletaan!
- korvakuulolta toistaminen (laulaen, taputtaen, soittaen)
- peruskaraktäärit: iloinen ja surullinen (duuri ja molli)
- nuotinluvun alkeet ja nuottien kirjoittaminen
- tutustutaan käsitteisiin: hiljainen (p) – voimakas (f), hidas – nopea

Luovat taidot, säveltäminen, improvisointi

- lauletaan!
- improvisointia kuvasta, piirustuksesta, valokuvasta, tarinasta - > mielikuviutus kaiken perustana
- omat pienet sävellykset

Yhteismusisointi

- yhteissoittokokemuksia

Harjoittelu

- Vanhemman läsnäolo, apu ja osallistuminen. Lapselle ja koko perheelle sopivien harjoittelurutiinien löytäminen. Tarvittava välineistö ja hyvät harjoitteluolosuhteet kotona (nuottiteline, nuotit, läksyvihko...)
- kotona pieniä harjoittelutuokioita useasti
- harjoittelupassin täyttäminen auttaa harjoittelun säännöllisyyteen oppimista

Konserttivalmiudet

- matalan kynnyksen esiintymiskokemuksia
- lavakäyttäytyminen (kumarrukset, lähtömerkin antaminen...)
- konserteissa käyminen kuulijana ja konserttikäytänteisiin tutustumista, konserttipassi

Ohjelmisto

- helppoja lyhyitä kappaleita, esim. lastenlauluja
- tutustutaan duuriasteikkoihin (1 okt.) perussormijärjestyksellä (0-1-23-4): C,G, D (= vapailta kieliltä lähtevät asteikot)
- ohjelmiston tulee olla ainakin kolminkertainen näyttöön verrattuna

Näyttö

- 1 (ulkoa) esitettävä sävellys esimerkiksi opettajalle ja huoltajille (esim. ryhmätunnilla). Näytön voi tehdä myös videoimalla.
- arvioija oma opettaja, kirjallinen palaute (mt.30min)

Alttoviulu 2.

Soittimen käsittely

- soittimen päivittäinen huolto

Soittotekniikka

- soittoasento
- uudet sormiryhmittelyt
- jousikäsi: detache, legato, koko jousen hallinta, kielenvaihdot, erilaiset jousen nopeudet
- soittokäsi: kyynärohjaus ja vasaraliike
- rauhoittuminen sävelpuhtauden kuuntelemiseen
- valmistavat asemanvaihtoharjoitukset, lisää huiluaäniä

Musiikin hahmottaminen

- lauletaan!
- perustempon hallinta: pulssin ylläpito, hidastus, nopeuttaminen
- perusnuottiarvot ja -tautot
- tutustutaan fraseeraukseen ja etsitään erilaisia tunnelmia ja voimakkuuseroja kappaleisiin
- valmiuksia yksinkertaisten musiikillisten rakenteiden hahmottamiseen (esim. ABA)
- valmiuksia ulkoa oppimiseen.
- perustahtilajit -> tasa- ja kolmijakoisuus
- tutti- soolo
- perusmusiikkisanastoa

Luovat taidot, säveltäminen, improvisointi

- omien melodioiden keksiminen
- improvisointikortit

Yhteismusisointi

- yhteismusisointia eri kokoonpanoissa
- yhdessä reagoiminen (yhteisen sykkeen löytäminen, aloitus – lopetus)

Harjoittelu

- vanhempien kannustus ja tuki, mutta samalla myös itsenäisen harjoittelutaitojen oppiminen
- säännöllisyys
- pienimuotoisten tavoitteiden asettaminen yhdessä opettajan kanssa

Konserttivalmiudet

- positiivisen asenteen herättäminen
- esiintyminen esim. luokkatunneilla
- palautteen vastaanottaminen, itsearviointi

Ohjelmisto

- helppoja, lyhyitä sävellyksiä
- tutustutaan duuri- ja molli-asteikkoihin (1 okt.) erilaisilla sormijärjestyksillä: A- ja E- duurit (1. sormella lähtevät & korkea 3.sormi) a- ja e-molli.
 - o Mollit soitetaan melodisina.
 - o Jousitukset oman valinnan mukaan (voi soittaa eri jousilla)
- ohjelmiston tulee olla ainakin kolminkertainen näyttöön verrattuna

Näyttö

- 2 konsertinomaisessa tilaisuudessa tai videoimalla esitettävää sävellystä, joista ainakin toisen oltava säestyksellinen.
- (mt.30 min)
- arvioija oma ope + yksi ope, kirjallinen palaute

Alttoviulu 3.

Soittotekniikka

- ergonomia
- vibraton alkeet
- tutustutaan asemissa soittamiseen (I-IV)
- tutustutaan pariääniin ja akordeihin
- lisää jousenkäytön perusteita: staccato, martele, portato
- soittimen ilmaisuasteikon laajentaminen
- rytmien monipuolistaminen
- virittämisen alkeet

Musiikin hahmottaminen

- nuotinlukutaidon kehittäminen korkeammissa asemissa
- lisävalmiuksia ulkoa oppimiseen ja kuulonvaraiseen soittamiseen
- alennusmerkkisiä sävellajeja (2b)
- tempon tietoiset vaihtelut (agogiikka)
- lisää musiikkisanastoa

Luovat taidot, säveltäminen, improvisointi

- pentatoninen asteikko (-> soitujen päälle improvisoiminen annetuilla pentatonisen asteikon sävelillä)
- improvisointia esim. kolmisoinnun sävelillä
- ilmaisusta nauttiminen

Yhteismusisointi

- säännöllinen osallistuminen yhteismusisointiin
- kykenee toimimaan ryhmän jäsenenä
- yhteisen perussykkeen *ylläpitäminen* yhdessä ryhmän kanssa

Harjoittelu

- oman koti-harjoittelutekniikan havainnointi ja kehittäminen (lämmittely, työskentely ja yhteenveto)
- oma-aloitteisuus
- itsearviointin harjoittelua yhdessä opettajan kanssa

Konserttivalmiudet

- esiintyminen yksin ja / tai yhdessä

Ohjelmisto

- Eriluonteisia, eri aikakausilta olevia säästyksellisiä ja säästyksettämiä kappaleita
- Asteikkoja 2 okt.: F-duuri (III-as.), G-duuri (III-as.), Es-duuri, c-molli (melodinen)
 - o Asteikko soitetään eri jousilla ja ainakin 2- ja 4- legatossa.
 - o Kolmisoinnut eri jousilla ja 3- legatossa.
- ohjelmiston tulee olla ainakin kolminkertainen näyttöön verrattuna

Näyttö

- 1 konsertinomaisessa tilaisuudessa esitettävä sävellys tai videointi
- arviointi oma ope + 1 ope, kirjallinen palaute
- (mt.45min)

Alttoviulu 4.

Soittotekniikka

- vibrato
- pariäänien ja akordien vakiinnuttaminen
- itsenäinen virittäminen
- trillit, korukuviot
- asemissa soittamisen vakiinnuttaminen (I-IV)
- vasemmankäden nopeuden ja sorminäppäryyden kehittäminen
- soittimen huolto: esim. kielen vaihtaminen rikkoutuneen tilalle

Musiikin hahmottaminen

- eri tyylikausien musiikkiin tutustuminen sekä kuuntelemalla että soittamalla
- lisävalmiuksia fraseeraukseen
- helppojen uusien kappaleiden oppiminen itsenäisesti
- helpot prima vistat

Luovat taidot, säveltäminen, improvisointi

- taitojen kehittäminen eteenpäin omista musiikillisista lähtökohdistaan

Yhteismusisointi

- yhteismusisointitaitojen kehittäminen erilaisissa kokoonpanoissa

Harjoittelu

- oman harjoittelun suunnittelu (aika, variointi, harjoittelun kohdistaminen vaikeisiin kohtiin) -> harjoittelupäiväkirja
- itsearvioinnin syventäminen yhdessä opettajan kanssa

Konserttivalmiudet

- kokonaisvaltainen valmistautuminen esiintymiseen
- kokemuksia erilaisista esiintymistilanteista
- esiintyminen kuuluu soittajan elämään; onnistumisen ilo / virheiden sietäminen ja niistä oppiminen
- esitystilanteen läpikäyminen jälkikäteen yhdessä opettajan kanssa (rakentava palaute ja erilaisten tunteiden läpikäyminen)

Ohjelmisto

- Eriluonteisia, eri aikakausilta olevia säestyksellisiä ja säestyksettömiä sävellyksiä, myös laajamuotoisia
- asteikkoja (2okt.): F-duuri (II-as.) G-duuri (IV-as.), d-molli (melodinen), kromaattinen asteikko
 - o Asteikko soitetaan eri jousilla ja ainakin 2- ja 4- legatossa.
 - o Kolmisoinnut eri jousilla ja 3-legatossa.
- ohjelmiston tulee olla ainakin kolminkertainen näyttöön verrattuna

Näyttö

- 2 konsertinomaisessa tilaisuudessa esitettävää sävellystä, joista ainakin toisen oltava säestyksellinen. Tai videointi.
- arvioija oma opettaja + 1 ope, kirjallinen palaute
- (mt.45min)

Alttoviulu 5.

Soittotekniikka

- keuhonhuolto (venytykset, lämmittely...)
- koko otelauta tutuksi (IV-)
- pariäänitekniikan kehittäminen
- sävelpuhtauden tekninen hallinta
- hyppivät jousilajit (spiccato, sautille, arpeggio...)
- kolmisointujen käännökset, nelisoinnut
- vibraton monipuolistaminen

Musiikin hahmottaminen

- helpot transponoinnit
- prima vistan kehittäminen
- kappaleiden rakenteen hahmottaminen (sonaattimuoto, rondo...)

Luovat taidot, säveltäminen, improvisointi

- improvisoiminen kolmisoinnunsoinnun sävelillä (I - IV - V7 - I)
- omien sävellyksien tuottaminen

Yhteismusisointi

- soittokumppanin viivaston lukeminen yhteissoitossa (+ partituuriin tutustuminen)

Harjoittelu

- omien harjoittelumetodien kehittäminen erilaisten ”oppimisvälineiden” avulla (metronomi, videointi, äänitys)
- välitavoitteiden asettaminen
- soittotaidon ylläpitäminen ja harjoittaminen myös itsenäisesti

Konserttivalmiudet

- pidemmän esiintymiskokonaisuuden hallinta
- keskittymisen ylläpitäminen ja tunteiden hallinta
- oman tulkinnan kehittäminen, eläytyminen, heittäytyminen, rohkeus
- itsearviointi
- konserteissa käyminen säännöllisesti mahdollisuuksien mukaan
- suomalaiseen musiikkikulttuuriin ja oman aikansa musiikkiin tutustuminen

Ohjelmisto

- Eriluonteisia, eri aikakausilta olevia säestyksellisiä ja säestyksettömiä sävellyksiä, myös laajamuotoisia.
- 3- oktaaviset asteikot: C-duuri, D-duuri, c-molli, d-molli. Mollit soitetaan melodisina.
 - o Asteikko soitetaan 2-, 4- ja 8-legato.
 - o Kolmisoinnut eri jousilla ja 3-legato. Nelisoinnut 2- ja 4-legato
- terssi-seksti-asteikot: G-duuri, F-duuri
 - o pariääniasteikon voi soittaa eri jousilla
- ohjelmiston tulee olla ainakin kolminkertainen näyttöön verrattuna

Näyttö

- 15–30 minuutin vapaamuotoinen ”konsertti”, sisältäen yhden laajempimuotoisen teoksen (esim. konserton ääriosa tai kaksi osaa sonaatista tai variaatio teos) tai videoitu näyttö
- arvioija oma opettaja + 2 opea, kirjallinen palaute
- (mt.60min)

Alttoviulu 6. (opistotaso)

Soittotekniikka

- ricoche` t jousilajit
- sormitusten ja jousitusten omaehtoinen tutkiminen ja suunnittelu (fraseeraus, artikulaatio, koordinaatio)
- kehon huolto, luonnollisen soittotavan edelleen kehittäminen
- tutustuminen aikamme musiikin soittotekniikkoihin ja notaatioihin
- koko otelaudan hallinta
- virtuositeetti
- transponointi

Musiikin hahmottaminen

- suurempien musiikillisten kokonaisuuksien hallinta
- eri aikakausien musiikin hahmottaminen ja tulkinta
- omaehtoinen tulkinta ja persoonallinen ote
- artikulaation ja rakenteen ilmentäminen
- vaihtuvat tahtilajit

Luovat taidot, säveltäminen, improvisointi

- improvisointitaitojen syventäminen kesäkurssilla tai opiston erikseen järjestämällä kurssilla!
- oman luovuuden esiintuominen
- melodian säestäminen reaalisointujen pohjalta tai toisen äänen kehittäminen kappaleeseen.

Yhteismusisointi

- yhteismusisointia kehittäen erilaisissa kokoonpanoissa

Harjoittelu

- omaehtoisuus
- valmiuksia jatko-opintoihin sekä elinikäiseen musiikin harrastamiseen
- valmiuksia teosten itsenäiseen harjoittamiseen ja apuvälineiden käyttöön harjoittelun tukena
- oikean harjoittelutekniikan sisäistäminen ja oman osaamisen arvioiminen
- itse asetetut lyhyen ja pidemmän aikavälin tavoitteet
- mielikuvaharjoittelu
- kesäkurssit, mestarikurssit ja muut vaihtoehdot omalle kehitymiselle

Konserttivalmiudet

- tilanteeseen soveltuvan ohjelmiston valinta
- pitkän ohjelmakokonaisuuden hallinta

Ohjelmisto

- suurten kokonaisuuksien hallinta
- monipuolisesti, eri aikakausien sävellyksiä.
- asteikot: C, c, D, d, Es, e.
 - o Asteikot soitetaan kolmi- ja nelisointuineen sekä niihin liittyvät terssi-, seksti- ja oktaavi-asteikkoineen.
 - o asteikot soitetaan vähintään 8-legatossa (voi aloittaa eri jousilla -> 2-legatossa jne.)
 - o Kolmisoinnut soitetaan vähintään 3-legato ja nelisoinnut 4-legato
 - o Kaksoisääniasteikot voi soittaa eri jousilla
- ohjelmiston tulee olla ainakin kolminkertainen näyttöön verrattuna

Näyttö

- n. 30–45 minuutin vapaamuotoinen ”konsertti”, sisältäen yhden laajempimuotoisen teoksen. Ohjelma pyritään rakentamaan siten, että se tuo monipuolisesti esille oppilaan persoonallisia piirteitä.
- konserttiohjelman laatiminen; säveltäjien sekä kappaleiden taustoihin tutustuminen
- arvioija oma opettaja + 3, suullinen ja kirjallinen palaute
- (mt.90min)